

GRACE

**CONSOLIDAREA COMPETENȚELOR DIGITALE ALE MICROÎNTRERINDERILOR CULTURALE ȘI
CREATIVE PENTRU A PUNE ÎN MIȘCARE CREATIVITATEA ȘI INOVAREA LOR ÎN ERA DIGITALĂ**

RAPORT PRIVIND LECȚIILE ÎNVĂȚATE ȘI RECOMANDĂRILE DE POLITICI PUBLICE

**Co-funded by
the European Union**

Project Nr. 2020-1-RO01-KA227-ADU-095722

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

CONȚINUT

Introducere.....	3
Proiectul GRACE - perspective de extindere și transferabilitate	3
Date naționale privind faza de pilotare	5
Recomandări de politici publice.....	11
Bibliografie.....	16

INTRODUCERE

Scopul **raportului privind lecțiile învățate și recomandările de politici publice** este de a oferi o direcție concretă de acțiune în conformitate cu constatările adunate în timpul implementării rezultatelor și activităților proiectului GRACE. Acest document dorește să deschidă un dialog mai larg cu privire la nevoile de învățare ale microîntreprinderilor creative și culturale, precum și cu privire la inițiativele care ar putea contribui la capitalul lor de creativitate și inovare. În plus, acesta plasează proiectul GRACE în dezbaterile politice privind consolidarea și împuternicirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici prin dobândirea de competențe digitale. Ca un punct final, raportul va contribui la un dialog politic extins și va oferi o bază pentru dezvoltarea unor inițiative viitoare.

Raportul privind lecțiile învățate și recomandările de politici publice va fi disponibil în **6 limbi**: engleză, română, greacă, spaniolă, portugheză și franceză.

Cui se adresează acest raport?

Antreprenorii pot utiliza acest document pentru a-și completa cunoștințele privind realitatea microîntreprinderilor creative și culturale din toate cele 6 țări partenere. În plus, acest raport vine ca un material suplimentar la platforma educațională (disponibilă aici: moodle.grace-initiative.eu) care conține un curs și alte resurse utile pentru antreprenori.

Facilitatorii pot consulta raportul pentru a înțelege mai bine nevoile antreprenorilor de microîntreprinderi creative și culturale. Acest document vine ca un sprijin adițional la setul de instrumente deja disponibil pentru formatori și educatori, care este disponibil aici: [Grace_IO2_-RO-toolkit_Final.pdf](#) (grace-initiative.eu). ONG-urile pot utiliza acest raport pentru a descoperi care sunt realitatea și nevoile antreprenorilor de microîntreprinderi, pentru a putea oferi sprijin și inițiative personalizate pentru aceștia. Mai multe informații care pot fi de folos pot fi găsite pe site-ul web al proiectului: www.grace-initiative.eu.

Instituțiile oficiale pot folosi acest raport ca punct de referință în cadrul inițiativelor și al altor activități privind digitalizarea grupului țintă al GRACE. În plus, secțiunea de recomandări de politici publice poate fi un punct de plecare pentru viitoarele dezbateri privind sprijinul digital oferit microîntreprinderilor creative și culturale.

Proiectul GRACE - perspective de extindere și transferabilitate

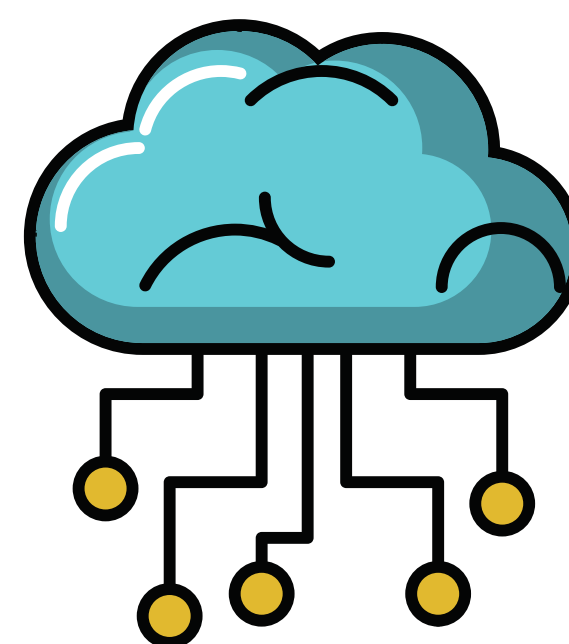
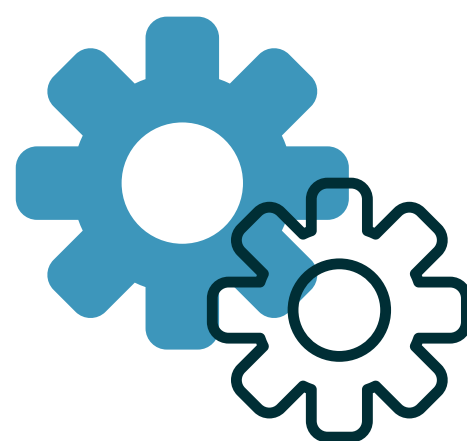
În contextul pandemiei COVID-19 și al implicațiilor acesteia, microîntreprinderile culturale și creative au fost grav afectate. Favorizând modelele de afaceri tradiționale care implică o interacțiune față în față cu clientul, dispunând de fonduri limitate/nedisponând de fonduri pentru formare și dobândirea de competențe și având o nevoie constantă de a-și îmbogăți creativitatea, micile întreprinderi nu au fost pregătite să facă față provocărilor aduse de COVID-19.

În consecință, scopul proiectului GRACE a fost de a crea un răspuns coordonat la această problemă prin promovarea unui nou cadru antreprenorial susținut de instrumente digitale, de a dota microîntreprinderile creative și culturale cu competențe digitale și de a promova formarea de clustere digitale și crearea de rețele pentru a stimula potențialul de inovare și creativitate al întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) culturale și creative. Abordând o varietate de obiective destinate sectorului cultural și creativ, cum ar fi antreprenoriatul digital, practicile inovatoare, promovarea competitivității și creșterii IMM-urilor și stimularea potențialului creativ, proiectul GRACE promulgă un nou mod de gândire pentru microîntreprinderile culturale și creative pentru a le asista în transformarea lor digitală.

Proiectul GRACE este finanțat de Uniunea Europeană prin programul ERASMUS+, linia Parteneriate pentru creativitate. În plus, proiectul GRACE este implementat de un parteneriat format din **7 organizații din 6 țări europene**: România, Grecia, Luxemburg, Spania, Portugalia și Regatul Unit..

Pornind de la această nevoie specifică, proiectul GRACE se bazează pe următoarele **obiective specifice**:

- Echiparea microîntreprinderilor culturale și creative cu competențe digitale pentru a-și poziționa cu succes afacerile în era digitală și pentru a avansa competitivitatea și creșterea lor.
- Creșterea cunoștințelor și a disponibilității resurselor pentru facilitatorii care lucrează în domeniu, astfel încât să fie pe deplin echipați în sprijinirea microîntreprinderilor.
- Înființarea de grupuri și rețele de creativitate și inovare digitală pentru a consolida transferul de cunoștințe, creativitatea și gândirea inovatoare.
- Consolidarea dialogului politic transnațional cu privire la sprijinirea formării microîntreprinderilor creative și culturale pentru durabilitatea și creșterea acestora.

Aceste obiective au urmat direcția schițată de cele 3 rezultate ale proiectului, care împreună formează o cale de învățare pentru a răspunde nevoilor antreprenorilor din sectoarele culturale și creative:

1. Platforma educațională online și cursul GRACE

Platforma educațională este un spațiu educațional non-formal pentru învățare și comunicare deschisă și colaborativă și un rezervor de bune practici și alte resurse pentru microîntreprinderi. Această platformă găzduiește un curs online privind competențele digitale și antreprenoriatul digital pentru microîntreprinderile creative și culturale, adaptat la nevoile acestora și orientat spre inovare, îmbogățit cu exerciții practice, scenarii de afaceri reale și exemple și studii de caz. Materialele de pe platformă, precum și conținutul cursului, sunt disponibile în 6 limbi.

2. Toolkitul pentru trainerii și educatori

Setul de instrumente GRACE include informații, îndrumări practice și resurse relevante și oportune pentru a instrui microîntreprinderile în dobândirea spiritului antreprenorial digital și pentru a sprijini aspiranții la activități culturale și creative în dobândirea de competențe digitale care i-ar ajuta în demararea afacerii lor. Acest material este disponibil în limbile parteneriatului și este accesibil pe site-ul proiectului ca sursă deschisă.

3. Raportul cu lecții învățate și recomandări de politici publice

Acest raport conține transferabilitatea și contribuția proiectului GRACE la agenda politică, aprofundând chestiunile legate de nevoile de formare și barierele care trebuie depășite, precum și căile educaționale care pot fi create pentru a îmbunătăți competențele microîntreprinderilor culturale și creative.

Date naționale privind faza de pilotare

Următoarea secțiune ale raportului vor prezenta constatările adunate în fiecare țară parteneră după pilotarea cursului și utilizarea platformei. Această etapă a fost adaptată la nevoile fiecărui context național și implementată în consecință.

Principalele obiective ale etapei de pilotare au fost:

- Îmbunătățirea competențelor digitale ale profesioniștilor din sectoarele artelor și culturii.
- Furnizarea unei soluții alternative online pentru întreprinderile mici din domeniul creativ și cultural.
- Furnizarea unui curs complet de competențe digitale pentru educatorii și formatorii de adulți în sectorul creativ și cultural.
- Oferirea unei înțelegeri complete a tendințelor și oportunităților viitoare.
- Prezentarea și testarea platformei.
- Diseminarea materialelor și a oportunităților GRACE.

Regatul Unit

Canary Wharf Consulting a decis să organizeze o singură sesiune cu participanții pentru a prezenta proiectul și rezultatele acestuia și apoi să îi lase pe participanți să exploreze și să experimenteze conținutul dezvoltat. Structura întâlnirii a fost o sesiune online de 2 ore, cu o prezentare a proiectului, a obiectivelor și scopurilor sale, a rezultatelor și a platformei dezvoltate în cadrul IO1. Deoarece partenerul are experiență în formare și pilotare, a decis să încerce să aibă un element interactiv și o conversație între participanți și facilitator. Au inițiat sesiunea cu o activitate de tip ice-breaker și apoi cu o descriere a agendei și a obiectivelor pilotului. După aceea, a fost prezentată platforma și a fost explicat unul dintre module, respectiv procedura de înscriere, precum și instrucțiunile de utilizare a platformei. Canary Wharf Consulting i-a informat pe participanți că vor avea acces la conținut și că pot finaliza formarea în ritmul și în timpul lor propriu.

La finalul pilotului, partenerul a avut o discuție deschisă și a solicitat feedback cu privire la pilot, precum și la experiența generală cu proiectul. (Participanții au răspuns la Chestionarul de evaluare pregătit de către QM al proiectului pentru implementarea pilotului IO1).

Numărul total de înscrieri pentru această etapă a fost de 36, dar în final au participat 21 de participanți. În plus, au fost create 15 conturi individuale pe platformă. Principalele profiluri ale participanților la faza de pilotare au fost proprietarii de afaceri, lucrătorii independenți și managerii de întreprinderi mici.

Participanții au completat/răspuns la chestionar doar după finalizarea pilotului (aceasta poate fi considerată evaluarea inițială, deoarece participanții nu au răspuns la chestionar după finalizarea întregului conținut al platformei, ci doar a pilotului/prezentării).

Pe baza răspunsurilor din chestionarul de evaluare, aceștia au sugerat următoarele ajustări:

- O secțiune cu întrebări frecvente poate fi utilă, deoarece uneori întrebările frecvente răspund la ceva la care nu s-au gândit, dar este util. De asemenea, sunt mai ușor de rezolvat și de abordat concepțiile greșite sau dificultățile comune.
- Peer-learning, fie în format video de la persoane care au participat la formare/proiect pentru a-și împărtăși experiența, fie de la profesioniști care au expertiză în domeniul competențelor digitale, pentru a împărtăși unele informații suplimentare.
- Sprijinul din partea unui facilitator este deja prezent odată cu videoclipul introductiv pentru platformă, dar participanții, în special cei care nu au expertiză în domeniul competențelor digitale, ar putea veni adesea cu întrebări sau probleme. Sprijinul în această privință poate fi oferit cu o opțiune de chat ca ceva mai rapid (înțelegem că acest lucru nu este fezabil) sau cu videoclipuri suplimentare cu dificultăți comune ale participanților, sau prin contactarea cuiva printr-un formular de comunicare care poate include care este problema.

Unele dintre lecțiile învățate de la facilitatori/formatori au fost:

- Diferența de expertiză în ceea ce privesc competențele digitale poate fi un factor important care poate afecta formarea. O soluție ar fi aceea de a face o distincție între expertiză (amatori, începători, experți) și de a compara rezultatele/nevoile.
- Tehnologia și competențele digitale au devenit un factor important pentru ca cineva să își poată promova afacerea și să o facă mai vizibilă. Aceasta combină o mulțime de elemente și abordări diferite. Prin proiectul nostru, reușim să acoperim/vorbim despre unele dintre ele. Aceasta poate fi o bază pentru cineva sau un punct de plecare.

Grecia

Deoarece există doi parteneri din Grecia, aceștia au desfășurat o fază de pilotare comună. KMOP Education & Innovation Hub și Clio Muse Tours au organizat pilotarea sub forma unei formări online asincrone. În timpul webinarului privind setul de instrumente, au prezentat, de asemenea, platforma și modulele. Participanții au fost invitați să se înregistreze pe platformă și să urmeze cursul.

De asemenea, li s-a cerut să completeze un formular de evaluare după ce au finalizat modulele. Devine evident că partenerii au încorporat implementarea pilotării în cadrul performanței IO2.

Partenerii nu au organizat nicio sesiune online live. După cum s-a menționat anterior, au profitat de webinarul privind setul de instrumente pentru a prezenta cursul și a invita participanții să se înregistreze pe Moodle și să urmeze cursul. Astfel, acest webinar a fost considerat prima sesiune live.

18 participanți greci au participat la faza de pilotare și și-au creat un cont pe platforma GRACE. Profilurile acestor participanți au fost: profesioniști din domeniul creativ și cultural; antreprenori din sectorul creativ și cultural; educatori și formatori de adulți.

The participants were asked to fill in an evaluation form after they complete the modules. According to the evaluation forms that 7 participants filled out, the overall experience was very positive. They also noted that this course was exciting and valuable.

Unele dintre lecțiile învățate de la facilitatori/formatori au fost:

- Profesioniștii și antreprenorii din sectoarele creative și culturale sunt foarte pozitivi și deschiși la dezvoltarea competențelor digitale.
- Formatorii ar trebui să îi motiveze pe participanți să completeze chestionarele și activitățile finale ale modulelor, deoarece acestea sunt esențiale pentru autoevaluare.

România

European Association for Social Innovation a implementat pilotul în România, folosind o abordare mixtă de sesiuni de intermediare online și de învățare la propriul ritm. Partenerul a profitat de oportunitatea de a disemina faza de pilotare în cadrul primului webinar IO2 pe care l-a desfășurat, precum și prin utilizarea canalelor lui de social media și prin trimiterea de invitații e-mail către actorii viabili.

Faza de pilotare din România a constat în două sesiuni intermediare și un parcurs de învățare în ritm individual. Inițial, au fost planificate trei sesiuni intermediare, însă doar două dintre ele au avut loc în cele din urmă din cauza disponibilității de timp a participanților. La prima sesiune intermediară, EaSI a prezentat proiectul, platforma și cursul și a realizat o demonstrație de interacțiune cu platforma. Ulterior, cursanții au fost invitați să își creeze un cont și să înceapă parcursul de formare.

Cea de-a doua sesiune a fost folosită ca un context pentru întrebări, pentru interacțiunea dintre participanți și, de asemenea, ca o șansă pentru participanți de a-și exprima feedback-ul cu privire la pilotare.

11 persoane s-au înscris pentru a participa la faza de pilotare, dintre care 5 participanți au fost prezenți la sesiunile intermediare. 10 persoane s-au înregistrat pe platforma de e-learning. Profilurile participanților au fost următoarele: antreprenori de întreprinderi mici; educatori de adulți; cercetători.

Evaluarea etapei de pilotare a fost realizată în cadrul uneia dintre sesiunile intermediare. Participanții au evaluat în mod pozitiv inițiativa GRACE și platforma, exprimând că materialele le sunt utile. Unii dintre cursanți erau deja familiarizați cu unele dintre conceptele prezentate, prin urmare, au sugerat că platforma ar putea include, de asemenea, unele materiale pentru participanții mai avansați. În plus, unii dintre cursanți au indicat că ar fi avut nevoie de mai multe instrumente practice pe care să le poată utiliza pentru a-și îmbunătăți competențele digitale.

Spania

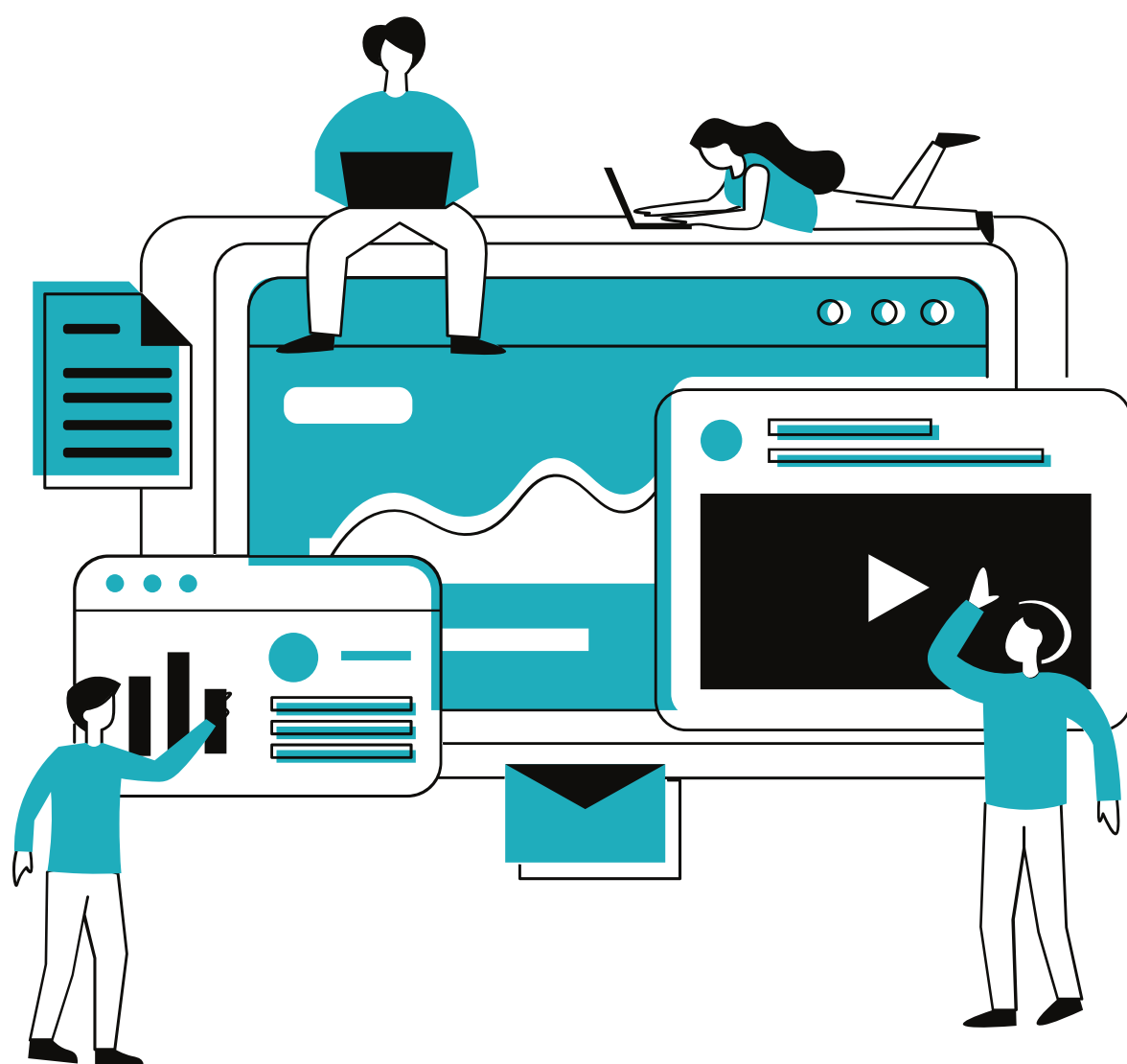
Consultoria de Innovación Social a decis să implementeze pilotul în provincia Granada, deoarece această provincie este plină de patrimoniu cultural și foarte turistică. Formarea pilot a fost organizată în cadrul unor sesiuni online, deoarece acest lucru a fost mai ușor de accesat pentru participanții din diferite locații din regiune. Participanții au fost motivați să se înregistreze pe platformă și să completeze modulele. Sesiunile online au fost folosite pentru a discuta și a face schimb de rezultate și de cerințe suplimentare ale participanților.

În total, 20 de participanți s-au înregistrat pe platformă și au finalizat cursul pe cont propriu. Cu toate acestea, la sesiunile de pilotare, au fost prezenți 15 participanți. Profilul participanților a fost următorul: formatori adulți și profesioniști din domeniul artei și culturii din sectorul cultural și turistic. Din cel de-al doilea grup, o parte dintre ei erau angajați în IMM-uri, iar o parte erau lucrători independenți.

Feedback-ul general oferit instructorului a fost foarte pozitiv. Participanții au considerat conținutul foarte interesant. De asemenea, am întrebat participanții despre nevoile generale și suplimentare ale acestora în ceea ce privește acest proiect și a trebuit să ne dăm seama că nevoile sunt foarte diverse, în funcție de competențele digitale, dar și în funcție de sector. Unele întreprinderi culturale pot lucra mai mult cu instrumente digitale pentru a-și promova și vinde produsele decât altele.

Nu au existat recomandări suplimentare specifice sugerate de participanți, după cum s-a subliniat anterior.

- Pentru formatori și recrutare: este bine să existe un grup mai mult sau mai puțin omogen/cu același nivel de competențe și interese, altfel interesele participanților ar putea fi destul de diverse.
- Pentru publicitatea cursurilor: subliniați necesitatea specifică a unui profil specific în sectorul cultural, deoarece nevoile ar putea fi destul de diverse.
- Pentru primirea feedback-ului: pentru a primi feedback este mai bine ca oamenii să fie prezenți în persoană și nu în format online, în multe cazuri, aceștia nu completează evaluarea.

Portugalia

În Portugalia, Aproximar a desfășurat pilotarea online. În total, au existat 4 sesiuni sincrone complementare, a câte 2 ore fiecare. Pentru planificarea sesiunilor, au fost elaborate următoarele: un Program de formare, care detaliază modulele, conținutul, obiectivele de învățare, metodologia de evaluare și grupul țintă; Planuri de sesiune, care includ organizarea sesiunii, detaliind activitățile, materialele necesare pentru desfășurarea sesiunilor și cu o prezentare mai concretă a subiectelor și a referințelor utilizate; Cronograma, pentru programarea sesiunilor, care au avut loc în cursul lunii decembrie.

Metodele de facilitare, din punct de vedere pedagogic, au fost: expositivă, activă și interogativă. Accentul a fost pus pe metodele expositive - prezentarea conținutului modulelor - dar în toate sesiunile, mai puțin în ultima, participanții au desfășurat activități pentru a asigura un spațiu interactiv de învățare și pentru a exersa ceea ce fusese prezentat.

În plus, având în vedere particularitățile Aproximar - o entitate de învățământ certificată de DGERT, autoritatea publică care certifică organizațiile printr-o recunoaștere globală a capacității entității de a desfășura activități de formare profesională, conform unui reper de calitate specific - toți participanții care au dorit să se înscrie au trebuit să participe la sesiunile intermediare. În total, 12 persoane au participat la cel puțin o sesiune, cu diferite grade de finalizare. În final, 5 cursanți au participat la toate sesiunile intermediare, majoritatea (8) luând parte la 2 sau mai multe sesiuni.

În platforma Moodle GRACE, rezultată în urma proiectului pilot portughez, 8 cursanți și-au creat un cont. Profilul participanților a fost analizat din punct de vedere al ocupației profesionale, al educației, al sexului și al vârstei: ocupația profesională a cursanților; regizor și fotograf; producător de evenimente; booker; director de comunicare; șomer; producător; brand & sponsorizare; consultanță în proiecte culturale; booker, road manager, manager de scenă, producător de spectacole; analist financiar; producător executiv; profesionist în comunicare.

În cazul pilotului GRACE, participanții din Portugalia au completat un chestionar de satisfacție (n=6) și o evaluare a competențelor și cunoștințelor înainte și după pilot (n=6) pentru a evalua satisfacția și, respectiv, impactul formării. În ceea ce privește evaluarea competențelor și a cunoștințelor, cursanții au trebuit să își clasifice competențele și cunoștințele pe o scară de la 1 la 5. În general, luând în considerare cei 17 itemi evaluați, participanții la proiectul-pilot și-au îmbunătățit abilitățile și competențele de la o medie de 3,1 la 4,5 - ceea ce reprezintă o creștere de 1,4. În câteva cuvinte, în urma analizei evaluării competențelor și cunoștințelor și a chestionarului de satisfacție, deși la proiectul pilot portughez nu s-a înregistrat numărul așteptat de participanți, formarea a avut, fără îndoială, un impact și a fost bine primită.

În ceea ce îi privește pe cursanți, în timpul feedback-ului de la sesiunea finală, au fost prezentate următoarele feedback-uri și sugestii:

- A fost foarte util, antreprenoriatul digital este o abilitate necesară din toate punctele de vedere.
- Mi-au plăcut foarte mult activitățile.
- Resursele de pe Moodle sunt foarte complete și interesante.
- Instruire cuprinzătoare care oferă o viziune amplă și onestă.
- Instrumente și strategii utile și inovatoare.

Sugestii:

- Timp insuficient pentru cantitatea de conținut, este nevoie de mai multe ore pentru formare.
- Ajutați la crearea și susținerea afacerii într-un mod mai practic.
- Era nevoie de o parte mai practică.

Recomandări de politici publice

Această secțiune a raportului propune o serie de recomandări de politici publice în lumina datelor colectate și a cercetărilor efectuate în fiecare țară parteneră. Aceste recomandări pot fi utilizate de factorii de decizie politică și de alte organizații competente ca puncte de plecare pentru dezvoltarea de inițiative și strategii viitoare care vizează microîntreprinderile creative și culturale. În plus, această secțiune contribuie la durabilitatea proiectului GRACE prin prezentarea domeniilor în care se pot întreprinde acțiuni ulterioare.

Regatul Unit

Din experiența partenerului în implementarea proiectului GRACE și din interacțiunea cu participanții (părțile interesate și grupul țintă imediat - proprietari de mici afaceri din sectorul cultural și creativ), s-a ajuns la următoarea concluzie.

În Regatul Unit, există o mulțime de întreprinderi mici care au fost grav afectate de pandemie, iar evoluția constantă în departamentul tehnologic, i-a obligat destul de brusc să învețe noi competențe fără nicio îndrumare sau asistență specifică. Cele mai multe dintre aceste competențe necesită o pregătire specifică, iar oamenii ar putea avea chiar o barieră lingvistică la început. Mai ales că au fost afectați de pandemie, ultimul lucru pe care și-l doresc este să cheltuiască bani pe cursuri de formare despre ceva ce nu înțeleg pe deplin și nu-și dau seama de importanța lor sau de modul în care îi va ajuta. Pe baza experienței noastre, participanții au fost dispuși să participe și să încerce să încorporeze noi competențe și cunoștințe în activitatea lor.

Având în vedere toate acestea, recomandarea noastră ar fi ca factorii de decizie politică să asculte aceste nevoi și să le ajute într-un mod care să le ridice la un nivel superior. Microîntreprinderile reprezintă majoritatea întreprinderilor din Regatul Unit, așa că noi credem că este esențial să le sprijinim.

RECOMANDĂRI

Organizarea de către părțile interesate a unor seminarii pe teme importante care ar fi putut afecta micile întreprinderi (cum ar fi modul de solicitare a unor eventuale compensații pentru dificultățile cu care s-au confruntat, câteva întâlniri de consultare cu manageri de afaceri care îi pot ajuta să își mențină și să își dezvolte afacerea și seminarii privind competențele digitale în funcție de conținutul afacerii și de nivelul competențelor digitale). După cum s-a menționat, deoarece engleza ar putea să nu fie prima limbă pentru unii dintre ei, o cercetare la scară mică privind contextul național și subgrupurile potențiale cu un interpret sau un facilitator care să le vorbească limba ar putea ajuta și acești proprietari.

În al doilea rând, organizarea de întâlniri sub forma unor grupuri mici în care proprietarii de afaceri se pot reuni și discuta eventualele probleme pe care le-au avut și le pot oferi celorlalți posibilitatea de a împărtăși modul în care ar fi putut aborda o problemă similară. Un mediator/facilitator poate fi de ajutor în navigarea conversației și în acordarea de asistență în cazurile în care pare să existe o neînțelegere sau o dificultate. De asemenea, facilitatorul poate prezenta câteva subiecte și probleme potențiale și le poate cere participanților să răspundă cum ar aborda ei situația, cu resursele lor actuale.

Deocamdată, nu există nicio cercetare concretă sau extinsă pe această temă care să susțină în continuare acest lucru, dar feedback-ul participanților la proiectul GRACE poate fi folosit ca bază și poate fi urmărit.

Impactul preconizat ar fi reducerea numărului de microîntreprinderi care se închid, deoarece acestea nu posedă competențele/mijloacele și sprijinul necesar pentru acest nou mediu, iar ridicarea lor ar însemna înflorirea industriei de piață. Este un lucru de care ar beneficia toată lumea. Bineînțeles, vor exista și efecte secundare pozitive.

Grecia

Pe baza experienței și a datelor colectate prin intermediul cercetărilor documentare și de teren, al webinarului privind setul de instrumente și al pilotării proiectului GRACE, se recomandă elaborarea unui plan holistic și strategic pentru consolidarea și consolidarea tranziției digitale în sectoarele creative și culturale.

RECOMANDĂRI

Prima etapă constă în sprijinirea acestei tranziții la nivel individual. Acest lucru ar putea fi facilitat chiar de la școală. Dezvoltarea competențelor digitale ar trebui să fie încorporată în programa școlară principală a școlii. Astfel, atunci când cineva ar termina școala ar fi deja bine echipat cu competențele digitale necesare. În plus, ar trebui să existe oportunități de formare la nivel individual în contextul învățării pe tot parcursul vieții profesionale. Acest lucru ar putea fi foarte util pentru microîntreprinzătorii și lucrătorii independenți din sectoarele creative și culturale.

Cea de-a doua etapă constă în sprijinirea tranziției digitale la nivel organizațional. Întreprinderile mici ar trebui să le ofere angajaților lor oportunități de formare și de dezvoltare a competențelor digitale. Fiecare întreprindere din sectorul creativ și cultural acționează ca o organizație dinamică cu nevoi digitale specifice. Astfel, este esențial să își sprijine angajații în vederea acestui proces de dezvoltare și schimbare.

Cea de-a treia etapă constă în sprijinirea tranziției digitale la nivel comunitar. Oportunitățile de formare și de dezvoltare a competențelor digitale ar trebui să fie disponibile și în contextul municipalităților sau chiar al cartierelor.

Cea de-a patra și ultima etapă este sprijinirea tranziției digitale la nivel național prin conferințe, schimb de bune practici, aplicarea la locurile arheologice și la muzeele naționale.

Devine evident că, pentru dezvoltarea unui astfel de plan holistic, finanțarea este absolut necesară. Finanțarea este fundamentală pentru toate etapele, atât pentru formare, cât și pentru infrastructură. Pentru aplicarea unei astfel de tranziții digitale strategice, este necesară, de asemenea, o colaborare între stat și întreprinderi. Această abordare holistică ar avea un impact asupra societății în ansamblul ei și la toate nivelurile: individual, organizațional, comunitar și național, făcând astfel ca tranziția digitală în sectoarele creative și culturale să fie mai ușoară și mai durabilă.

România

În lumina implementării rezultatelor proiectului GRACE, am ajuns la concluzia că este necesară o acțiune prin politici publice pentru a uniformiza nivelul competențelor digitale ale microîntreprinderilor culturale și creative la nivelul UE. Pe baza cercetărilor efectuate de parteneriatul GRACE, a elaborării setului de instrumente pentru formatori și a pilotării platformei GRACE, una dintre deducțiile la care am ajuns este că pandemia COVID-19 a afectat în mod direct grupul țintă al proiectului. În plus, o altă concluzie la care s-a ajuns este că sprijinul oferit de instituțiile publice și de părțile interesate microîntreprinderilor din sectorul cultural și creativ este limitat și prezintă unele lacune. Este de recunoscut că această realitate include și microîntreprinderile din România.

RECOMANDĂRI

- Sesiuni de consultări constante la nivel local cu reprezentanți ai municipalităților/actori relevanți.
- Crearea de rețele locale de sprijin care să includă antreprenori de microîntreprinderi culturale și creative și care să fie gestionate de autoritățile locale.
- Crearea altor contexte de cooperare între întreprinzătorii de mici afaceri și actorii relevanți (evenimente de networking; cursuri de formare profesională dedicate grupului țintă; evenimente în cadrul cărora întreprinzătorii se pot informa cu privire la găsirea de oportunități).

Spania

În Spania, există o mulțime de inițiative publice pentru a promova digitalizarea întreprinderilor mici din toate sectoarele; de exemplu, campania "España digital 2025", lansată de guvernul spaniol (<https://espanadigital.gob.es>), care vizează îmbunătățirea conexiunii digitale cu tehnologia 5G, dar și competențele digitale ale utilizatorilor și securitatea cibernetică. Competențele digitale ale utilizatorului includ transformarea digitală a întreprinderii și învățarea digitală. Acest document de strategie se adresează întreprinderilor în general, dar și unor sectoare specifice, cum ar fi sectorul alimentar, sănătatea, mobilitatea și turismul.

Există, de asemenea, un plan de acțiune pentru IMM-uri pentru perioada 2021-2023, cu aproximativ 4,656 milioane de euro. Acesta include:

- Digitalizarea de bază a IMM-urilor
- Sprijin în managementul schimbării
- Formare digitală
- Sprijin pentru digitalizare sectorială
- O "etichetă digitală pentru IMM-uri"

Recomandarea este de a monitoriza îndeaproape schimbările obținute în timpul implementării planului de acțiune menționat mai sus și, apoi, de a urmări și de a vedea care sunt nevoile microîntreprinderilor care nu au fost acoperite. Factorul important va fi nu numai investiția în echipamente tehnice, ci și în competențele utilizatorilor, astfel încât aceștia să poată beneficia din plin de noile tehnologii.

Portugalia

Unul dintre principalele obiective pentru următorul deceniu în Uniunea Europeană este de a da cetățenilor și întreprinderilor posibilitatea de a se transforma digital. Obiectivele Comisiei Europene, descrise în programul de politică "Deceniul digital", sunt clare: până în 2030, peste 90 % dintre IMM-uri ar trebui să aibă cel puțin un nivel de bază de intensitate digitală, 80 % din populație ar trebui să aibă cel puțin competențe digitale de bază, iar 75 % dintre întreprinderile din UE ar trebui să utilizeze Cloud/AI/Big Data. Dincolo de aceste obiective, politicile de protejare a datelor europene și de dezvoltare în continuare a identității digitale europene reprezintă, de asemenea, preocupări pentru programul politic al deceniului digital.

Cu toate acestea, statele membre ale Uniunii Europene prezintă rate diferite de incluziune digitală și de adoptare a tehnologiilor digitale în întreprinderi, după cum reiese din Indicele economiei și societății digitale (DESI), indicatorii care urmăresc și sintetizează progresul digital al statelor membre.

Raportul Digital Economy and Society Index 2022 prezintă doi indicatori fundamentali pentru a avea acces la această realitate: Indicele de intensitate digitală (Digital Intensity Index - DII), care măsoară utilizarea diferitelor tehnologii digitale (12 în total) la nivelul întreprinderilor, demonstrează că numai în 4 țări (Finlanda, Danemarca, Malta și Suedia) ponderea de peste 8% a întreprinderilor cu un DII foarte ridicat (adoptarea a cel puțin 10 dintre tehnologiile monitorizate). În schimb, în România și Grecia, peste 60% dintre întreprinderi au un DII foarte scăzut (investiții mici în tehnologii digitale).

Diferența este și mai semnificativă atunci când se analizează întreprinderile mici și mijlocii - în 2021, 80% dintre IMM-urile din țările nordice au un nivel de bază de intensitate digitală. Comparativ cu România și Bulgaria, ambele sub 30%, și Portugalia și Grecia la aproximativ 50%; Celălalt indicator fundamental care trebuie analizat este ponderea persoanelor cu competențe digitale de bază sau peste nivelul de bază. Datele Eurostat (2021) oferă o imagine similară între statele membre, Finlanda, Islanda și Țările de Jos fiind toate peste 75%, în timp ce România, cea mai mică, se situează la 27,72%, în timp ce media UE 27 se situează la aproximativ 54% (în 2020).

RECOMANDĂRI

În concluzie, deși se poate observa o creștere constantă în ultimii ani, se pot face recomandări de politică pentru a se asigura că obiectivele UE pentru 2030 sunt atinse. În acest sens, analizând în cadrul programului de politică "Deceniul digital", se fac două recomandări de politică în domeniul capitalului uman, care vizează competențele digitale ale forței de muncă, și al întreprinderilor, care vizează integrarea tehnologiei digitale.

Inovarea deschisă orizontală - Inovarea deschisă poate fi definită ca fiind utilizarea de către firme a ideilor externe și interne și a căilor de acces la piață pentru a stimula progresul tehnologic (Chesbrough, 2003). În ceea ce privește adoptarea de către microîntreprinderi și IMM-uri, inovarea deschisă orizontală reflectă un acces mai ușor la noi soluții și o cale mai clară de adoptare a tehnologiilor digitale (Brodny & Tutak, 2022).

Deși prin intermediul politicilor naționale și al planurilor de acțiune, legate de Programul Europa Digitală (de exemplu, Plano de Ação para a Transição Digital de Portugal, Digital EUROPE European Digital Innovation Hubs), s-au făcut investiții și finanțări în hub-uri naționale și europene de inovare digitală, lipsesc strategiile și politicile de încurajare a adoptării tehnologiei de către întreprinderile aflate la nivelurile scăzute și foarte scăzute ale DIII, care, așa cum se prezintă, reprezintă majoritatea IMM-urilor din numeroase state membre. Aceste hub-uri sunt adaptate la competențele digitale avansate. Ca atare, prima recomandare este dezvoltarea de Hub-uri, sau de rețele similare, pentru întreprinderile cu DIII scăzut sau foarte scăzut, încurajând inovarea și colaborarea adaptate la nevoile acestora și asigurând că, până în 2030, 90% dintre IMM-uri au cel puțin un nivel de bază de intensitate digitală.

Cea de-a doua recomandare, legată de proiectul GRACE și de sectorul creativ și cultural (SCC), este de a promova comerțul electronic prin intermediul formării profesionale pentru adulți și VET pentru lucrătorii și antreprenorii din SCC, deoarece este cunoscut ca fiind unul dintre principalele motoare ale progresului economic și digital pentru sectorul artistic (Massi et al., 2020). În cadrul proiectului GRACE, cursanții au arătat o creștere semnificativă a competențelor lor de a-și adapta afacerea la comerțul electronic.

În cele din urmă, în cadrul SCC, schimbarea rolului de consumator într-un agent care poate interacționa direct pentru a face schimb și a coproduce produse și servicii bazate pe artă (O'Connor & Wynne, 2017) ar trebui să fie valorificată la nivel antreprenorial, dar și de către factorii de decizie politică, deoarece reprezintă o oportunitate de a promova competențele digitale în rândul populației și de a se asigura că întreprinderile europene din SCC rămân în prima linie a inovației digitale.

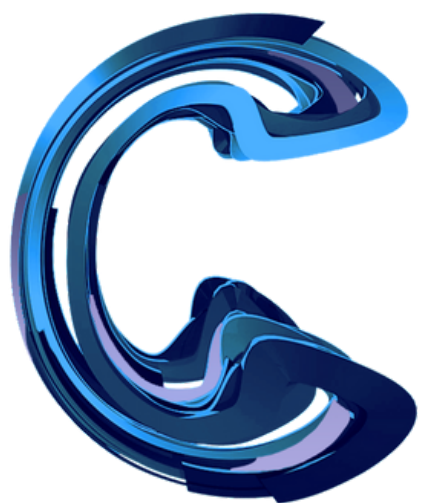
CONCLUZIE

În concluzie, valoarea adăugată adusă de acest document este reprezentată de căile de îmbunătățire a procesului de digitalizare a microîntreprinderilor creative și culturale. În plus, raportul prezintă realitatea situației din cele 6 țări partenere și dorește să formuleze, odată cu aceasta, un apel la acțiune care poate răspunde nevoilor identificate.

BIBLIOGRAFIE

- Brodny, J., & Tutak, M. (2022). Analyzing the level of digitalization among the enterprises of the European Union member states and their impact on economic growth. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 8(2), 70.
- Chesbrough, H.W. (2003), *Open Innovation: The New Imperative for Creating and Profiting from Technology*, Harvard Business Press, Boston, MA.
- Hossain, M., & Kauranen, I. (2016). Open innovation in SMEs: a systematic literature review. *Journal of Strategy and management*, 9(1), 58-73.
- Massi, M., Vecco, M., & Lin, Y. (2020). *Digital Transformation in the Cultural and Creative Industries*. Routledge, London, UK, 10, 9780429329852.
- O'Connor, J., & Wynne, D. (2017). *From the Margins to the Centre: Cultural production and consumption in the post-industrial city*. Routledge.

GRACE

Co-funded by
the European Union

Project Nr. 2020-1-RO01-KA227-ADU-095722

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.